

بازتاب

نشریه‌ای درباره شناخت، مغز و رفتار

دوره چهارم، تابستان (۱۳۸۹)، شماره ۱۶

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند

سر دبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده

زیر نظر هیئت تحریریه

مسئول اجرایی: مریم کریمی

طراحی جلد: فاطمه پاشاخانلو

مسئول هنری و صفحه‌آرا: پرستو قدیم‌خانی

مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۱۱۰۰

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲

تلفن: ۸۸۹۷۷۰۰۲ - ۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

هیئت تحریریه

دکتر محمدرضا باطنی

زبان‌شناس
دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا

جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری

فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر سید احمد جلیلی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین‌خانی

نویسنده و ناشر

دکتر محمدرضا زرین‌دست

فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ونداد شریفی

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری‌افشار

نویسنده و مترجم

دکتر اصلاان ضرابی

روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی

روان‌شناس
دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان

استاد فلسفه و ادبیات
دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر حسن عشایری

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر رامین مجتبیایی

روان‌شناس و روان‌پزشک
دانشگاه جازم هاپ‌کینز

دکتر آذرخش مکرری

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میرسپاسی

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم

نورولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر تورج نیسنوری

جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی‌پور

زبان‌شناس
دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی

فهرست:

۳	سخن سردبیر .....
	حبیب‌الله قاسمزاده
۵	میراث علمی هب.....
	حبیب‌الله قاسمزاده
۱۷	بررسی دامنه توجّه در ادراک بینایی .....
	ترجمه و تدوین: اکرم خمسه
۲۰	عشق، دل‌بستگی و تعلق از منظر تکاملی .....
	شهرزاد دیبائیان
۲۹	هم‌دلی از دیدگاه علم عصب پژوهی اجتماعی .....
	نوشین مجلسی
۳۴	مدل شناختی بی‌خوابی .....
	زهرا اندوز
۳۹	سازمان‌بندی هیجانی در سالمندی .....
	هدر اری و جیمز گراس / ترجمه اکرم خمسه
۴۷	مور تیمر میشکین، برنده مدال ملی علوم شد.....
	الیس پندر / ترجمه الهام اشتاد
۴۹	پرسش و پاسخ .....
	مصاحبه با آنتونی اسکلافانی، لیندا بارتوشاک / ترجمه شهرزاد دیبائیان
۵۴	معرفی کتاب: ویرایش از زبان ویراستاران / ویراستار جerald گراسی.....
۵۷	فهرست از شماره ۱ تا آخر ۱۶.....

سخن سردبیر

عصب‌شناسی، روان‌پزشکی و توان‌بخشی را در بر می‌گیرد. اما آنچه مورد تأکید قرار خواهد گرفت، روابط بین این رشته‌ها و مباحث مختلف در سطوح چندگانه علوم پایه و علوم بالینی است.

چهار سالی که گذشت، دوره تمرین و ممارست شمرده می‌شد. ادعا نمی‌کنیم که همه مقاله‌ها از لحاظ موضوعی کاملاً در چهارچوب هدف مجله قرار داشتند و جملگی از سطح علمی قابل دفاعی برخوردار بودند، اما به‌هرحال، نشریه بازتاب دانش، نوید هوای تازه و نیروبخشی را می‌دهد. هنوز باید کار کنیم. باید سعی کنیم مطالب در سطحی پیشرفته، و در عین حال، قابل درک ارائه شوند. خوشحالیم از این که عده‌ای از دانشگاهیان جوان و دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی، به این مجله گرایش پیدا کرده‌اند. اما هنوز تعداد فرستندگان مقاله‌های علمی مناسب، به حدی نرسیده است که سرتاسر مجله را به مطالب دانشگاهیان جوان و دانشجویان اختصاص دهیم. ناگزیر از مقاله‌های اساتید و گاه خود اعضای هیئت تحریریه هم استفاده می‌کنیم. امیدمان بر آن است که مقاله‌های دریافتی به حدی از تناسب موضوعی و سطح کیفی برسند که نیاز چندانی به مقاله‌های گروه اخیر نداشته باشیم.

اما درد مزمنی هم وجود دارد که دامن‌گیر تقریباً همه قشرهای دانش‌پژوهی و دانش‌گستری ما شده است. اصول مقاله‌نویسی و گزارش‌نویسی، در اکثر موارد رعایت نمی‌شود. خزانة واژگان فوق‌العاده محدود است؛ سازمان‌بندی مقاله‌ها اشکال دارد؛ نقطه‌گذاری جدی گرفته نمی‌شود؛ چه‌گونگی ارجاع به منابع، دقیق صورت نمی‌گیرد؛ مقاله تاپی شده حتی گاه یک بار خوانده نمی‌شود و مقاله به شکلی مغشوش و مغلوط به دفتر مجله ارسال می‌شود. شاید فکر می‌شود که رفع این نوع اشکالات، بر عهده مجله است. اما این برداشت، درست نیست. امروزه مجله‌های معتبر دنیا برای خودشان اصولی را تعریف کرده‌اند و الگویی را انتخاب نموده‌اند و اگر در مقاله‌ای این اصول و الگوها رعایت نشود، حتی برای ارزیابی آن اقدام

اینک که حدود ۴ سال از عمر مجله بازتاب دانش می‌گذرد و توانسته‌ایم در طی این مدت، ۱۶ شماره از مجله را منتشر کنیم، شاید بد نباشد که به نوعی بازاندیشی یا بازیابی بپردازیم. انتشار مجله، کار بسیار دشواری است. تقریباً در همه مراحل کار، از اندیشه‌آفرینی، اندیشه‌آزمایی و تحقیق گرفته تا چاپ و نشر و توزیع، پیچ‌وخم‌هایی وجود دارد و ناهمواری‌هایی. تا کسی به صورت جدی، حرفه‌ای و منظم به این کار نپردازد، نمی‌تواند این مشکلات را، چنان که باید، لمس کند.

به یک اعتبار، همه چیز از اندیشیدن آغاز می‌شود و به اندیشیدن - البته در سطحی دیگر و با محتوایی دیگر - ختم می‌گردد. کار مجله علمی این است که این فرایند را، البته در حوزه خاصی، شکل دهد؛ در صورت امکان تسریع و/یا پالایش کند و نگذارد جوهر اندیشه در چنبره زندگی‌های روزمره، آغشته و یا آلوده به خواست‌مندی‌های دل‌فرب و دشوارگریز آسان‌پرداز گردد. برای این منظور، وظیفه و نقش اصلی مجله علمی، پیوند دادن راستین نویسنده با خواننده و آفرینش فضای مناسب برای اندیشندگی و ورزندگی است، به گونه‌ای که گاه این دو، یعنی نویسنده و خواننده، جای خود را عوض می‌کنند و حتی یکی می‌شوند. امروزه، تفکر در پرتو اندیشندگی و اندیشه‌ورزی صورت می‌گیرد. تفکر که در ذات خود، برخاسته از تعامل‌ها و هم‌بایی‌هاست، در بافت و زمینه رابطه انسان‌ها با هم، معنا می‌یابد. به این ترتیب، خواننده، خود، در خلاقیت نویسنده سهیم می‌شود و گاه از لحاظ معناآفرینی و تفسیر، بسی فراتر از او می‌رود. هدف اصلی ما ایجاد فضایی برای چنین مشارکت‌ها و هم‌سازی‌ها است.

***

آن‌گونه که در شماره نخست مجله (۱۳۸۵) توضیح دادیم: نشریه بازتاب دانش، نشریه‌ای است برای دانشجویان، دانشگاهیان، پژوهندگان، متخصصان و علاقه‌مندان به مباحث شناخت، مغز و رفتار. بنابراین، از لحاظ موضوعی، طیف وسیعی از رشته‌های علوم شناختی، عصب‌پژوهی، روان‌شناسی،